

Papírsárkány

Közös kockázat és tapasztalat az innovációban

Szomorúan olvastam Lázár György okfejtéseit a „kétes innovációkra” adott közpénzekről (Papírbili. Százmilliárd forint ingyenpénz kétes innovációkra, ÉS 2009. 1. szám). Aki kicsit is járatos a témában, vagy csak józanul végiggondolja, hogy mi a – gazdaság fejlődéséhez nélkülözhetetlen – innováció, tudja, igencsak kockázatos tevékenység: az innovátornak, a közvetlen finanszírozónak és végső soron – állami pénzről is szó lévén – az adófizetőknek. Kockázat nélkül azonban nincs eredmény sem, és ez különösen igaz az innovációra. Optimális esetben a befektetett pénz nagy profitot hoz, de azt, hogy pontosan melyik ötletből és mikor lesz haszon, biztosan nem lehet előre tudni. Megfelelő módszerrel, szaktudással és felelősségvállalással azonban – ami a saját tőke kockáztatását is jelenti – számottevően mérsékelhető a rizikó és nagyon sok később is hasznosítható tapasztalat gyűlik össze.

A ValDeal Innovációs Zrt. tulajdonosaként és szakemberként részese vagyok ennek a – sikert és a kudarcot egyaránt magában rejtő – folyamatnak. Alapvetően azonban azért reagálok az említett írásra, mert a tájékoztatatlanságból fakadó negatív hatás továbbgyűrűzhet, és az innovációra szánt – nemzetközi összehasonlításban még mindig alacsony – köz- és magánpénzek tovább apadhatnak, s ezzel az innovációs teljesítménymutatókban eddig is sereghajtó Magyarország még rosszabb helyzetbe kerülhet a globális versenyben.

A fent említett cikkben Lázár azon mondata, hogy a „ValDeal nevű magyar vállalkozás 550 millió forint ingyenpénzt kapott...” nem fedí a valóságot. Határozottan kijelentem, hogy a ValDeal nem ingyen pénzt kapott, hanem 26 hónapos kísérleti munkára vállalkozott az állammal közösen. A világ fejlettebb országaiban évtizedek óta ismert és alkalmazott megoldás – a gazdasági növekedést serkentő eszköz –, az üzleti inkubáció alapjait rakja le Magyarországon. A ValDeal tulajdonosai, először a hazai gyakorlatban, a pályázati támogatás mellé másik 550 millió forintot tettek, tesznek. A pályázatban ígérték megvalósítása természetesen nemcsak anyagi, hanem az innováció lényegét érintő, a szellemi termékek hasznosulásával összefüggésbe hozható teljesítmények. Tehát nem csupán pénzről és nem csupán a nemzetközi piacokon megjelenő magyar találmányokról szól a ValDeal. Hogy miről, az pedig nem túl nagy erőfeszítéssel elolvasható a web-en, vagy megkérdezhető netán maga a cég, illetve az NKTH!

Egy jól működő, piacképességet szűrő-értékelő módszer és gyakorlat kialakítása az első fontos eleme lehet egy olyan rendszer felépítésének, amilyen a nemzetközi gyakorlatban (Finnországban, Svédországban, Angliában, Franciaországban, Izraelben és a tengeren túl is) létezik és eredményesen működik. Mégpedig nem is 50-50 százalékos „alapon”, hanem akár úgy is, hogy az állam 80-85 százalékban vesz részt az innovációs szervezeti keret kialakításában és egy hatékony projektszűrő és értékelő rendszer működtetésében. A ValDeal a szolgáltatásaival annak a lehetőségét teremti meg, hogy találmányok vagy más újdonságként értékelhető, üzleti lehetőséget rejtő projektek piacra kerülhessenek, vagy már idejekorán „kiszűrődjenek” a technológiai, jogi, vagy piaci – sajnos nagyon gyakran emberi – kockázatok miatt. A Valdeal munkájával az innovátorokat, azok projektjét későbbi folyamatokra (befektetés, licencia szerződések, joint venture alapítása stb...) készíti fel. Ennek a munkának az eredményeként került felszínre a hatszázat meghaladó számú megvizsgált projektből, több tucat más – üzleti szempontból ígéretesnek ítélt – projekttel együtt, a papírbili, melynek amerikai hasznosítási jogait a Valdeal által felkutatott amerikai partnernek értékesítette, hozzájárulva ezzel a feltaláló szellemi termékének piaci

elismeréséhez, nemzetközi elterjedéséhez. Itt még egy apró félreértést célszerű tisztázni, ami a feltaláló, Gara Péter válaszcikke (Papírbili 2., ÉS 2009. 2. szám) nyomán keletkezhetett. Gara ugyanis egy helyen azt írja: „én fizetek a ValDeal-nek és nem ők nekem (azaz nem fosztogatnak, hanem osztogatnak)”. Gara úr a ValDeal közreműködéséért kizárólag a megtermelt bevételek egy kis hányadát fizeti a nemzetközi gyakorlatban ugyancsak jól ismert és elterjedten alkalmazott elszámolási elvek szerint. Azaz a ValDeal tényleg nem fizet a feltalálóknak, ügyfeleinek, (bár fizetne, ha lennének kockáztatni akaró igazi szakmai vagy pénzügyi befektetők, akik mellé munkája ellenértékével és esetleg valamennyi készpénzzel a Valdeal is beszállna), hanem szolgáltatást nyújt, amiért a megállapodás alapján a feltaláló sikerdíjat fizet.

Lázár következő fordulata szinte már nem is meglepő: „... kiderül, hogy a magyar tudástársadalom csúcstermékét Kínában gyártják!” Ezt a „felháborodást” nyilvánvalóan nem oszthatja az, aki szakszerűen értékeli a helyzetet, hiszen nem nehéz belátni, hogy a globális piacokon folyó versenyben a viszonylag könnyen előállítható „tömegcikk” számottevő részét ma Kínában gyártják.

A cikkek kapcsán a legfontosabb azonban mégis csak az a tény, hogy a ValDeal kísérleti innovációs és inkubációs szolgáltatást nyújtó vállalkozás, amely az állam mellé szállt be társfinanszírozónak annak érdekében, hogy Magyarországon elinduljon a szisztematikus gyűjtés, a piaci alapú értékelés és a komoly üzletfejlesztési munka a korai fázisú, tehát még nagy kockázatot jelentő magyar találmányok, szellemi alkotások hasznosulása érdekében.

A kritika is belefér, sőt a jobbító szándékú kifejezetten kívánatos a ValDeal és projektjei sikeressége, az állami támogatás minél jobb hasznosulása érdekében. De amire igazán szükség van az a kockázati tőke és a szemléletváltás az innovációt illetően; a tudást, a tapasztalatot, a fejlettebb gazdaságok és társadalmak mintáit értelmesen átvevő, alkalmazó munka. A projektgazdák és a befektetők, az oktatási intézmények és a társadalmi szervezetek tagjai éppúgy, mint a politikusok és a médiszakemberek „tudják”, hangoztatják, hogy az innováció fontos. De hogy mit jelent a mindennapok szintjén, azt csak nagyon kevesen...

A ValDeal jelentős tulajdonosi kockázatvállalással, szakértő szereplők bevonásával mindent megtesz azért, hogy magyar találmányok hasznosulását elősegítse. Az ellenőrizhető, de ellenőrizetlen információk és felületes szemlélődés nyomán azt sugallni, hogy a ValDeal nem teljesített mást, mint a papírbili licencügyletét, enyhén szólva is csúsztatás, bár az üzletileg is értékelhető eredmények még valóban nagyrészt váratnak magukra. Ez azonban nem lehet meglepő, hiszen az innováció nem rövid távon, hanem csak közép- és hosszú távon hoz olyan eredményt, ami üzleti számokban közvetlenül is jól kimutatható. Nagy érték azonban az, amit a ValDeal és más hasonló vállalkozások hozzátesznek a projektekhez a befektetéseket megelőzően. Nagy és használható érték továbbá a felhalmozódott tapasztalat, amely mások kockázatait csökkenti a korai fázisú projektekbe történő befektetések döntések előkészítésében.

A ValDeal versenyeire az elmúlt két év alatt mintegy hatszázan jelentkeztek azzal a szándékkal, hogy az értékesnek gondolt jó ötletükből jó üzletet csináljanak. A jó üzlet azonban együttműködést és kitartást igényel minden érintettől és ebben a körben nem kivétel az állam és a sajtó sem. Csak ekkor van esély az eredményre, melyből elsősorban az ország profitál!

Polgárné Májer Ildikó, tulajdonos-vezérigazgató